

TRÁVICÍ SYSTÉM I

Stavba stěny dutých orgánů - obecně (4 základní vrstvy)

1) TUNICA MUCOSA = sliznice

Lamina epithelialis

Lamina propria mucosae

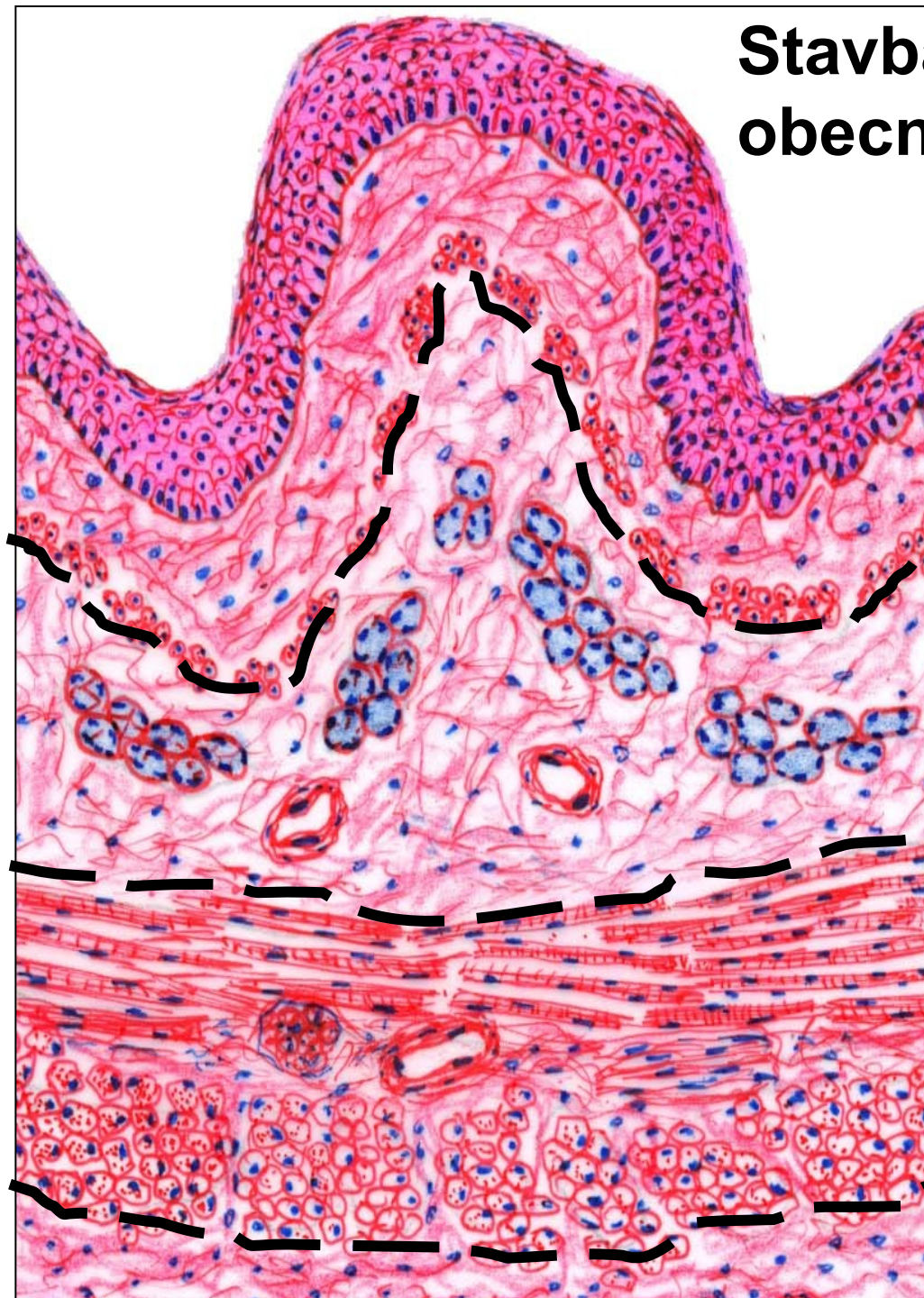
Lamina muscularis mucosae

2) TELA SUBMUCOSA =
podslizniční vazivo

3) TUNICA MUSCULARIS EXT =
zevní vrstva svalová
- vnitřní

-zevní

4) ADVENTITIA *nebo* **SEROSA**

Stavba stěny trávicí trubice

- **tunica mucosa = sliznice**

- l. epithelialis = epitel
- l. propria mucosae = slizniční vazivo
- l. muscularis mucosae = slizniční svalovina

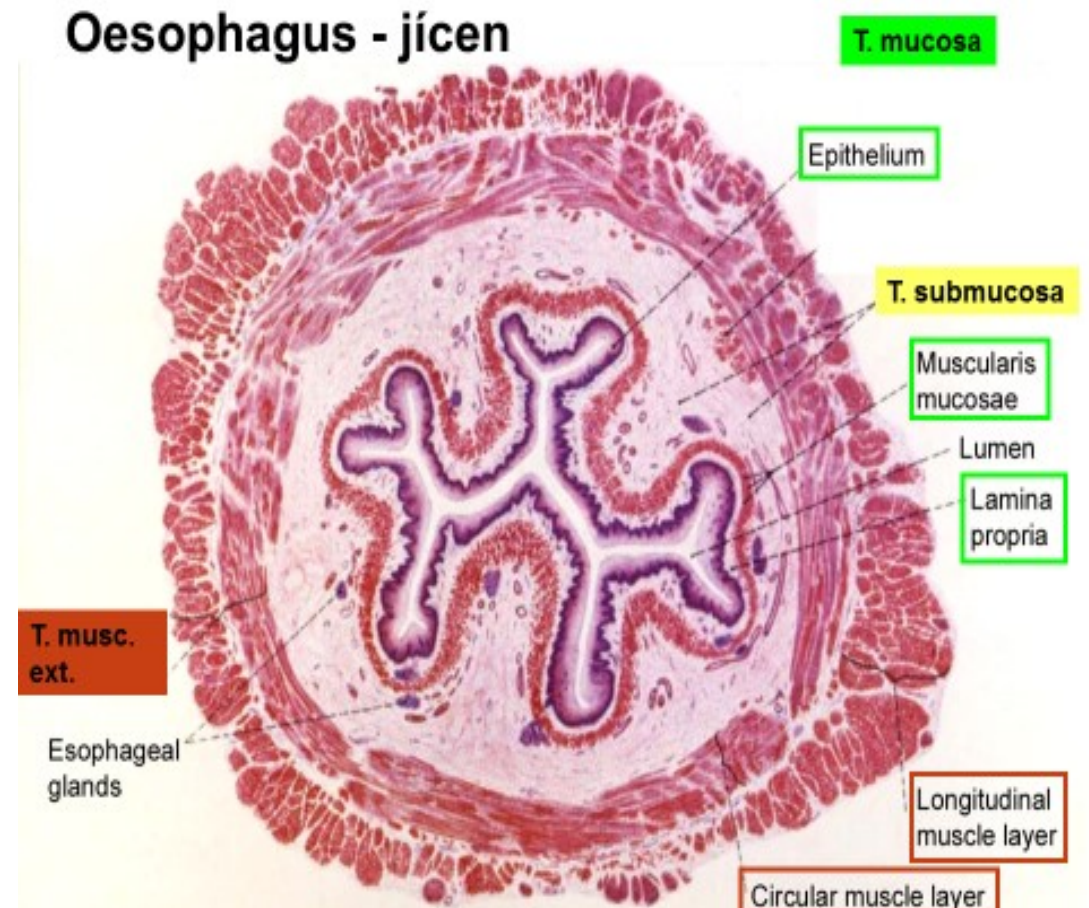
- **tela submucosa = podslizniční vazivo**

- řídké kolag. (+ cévy, plexus submucosus Meissneri)

- **tunica muscularis externa = zevní svalová vrstva**

- cirkulární
- longitudinální
- + plexus myentericus Auerbachi

- **tunica adventitia**, pod diafragmou **tunica serosa**

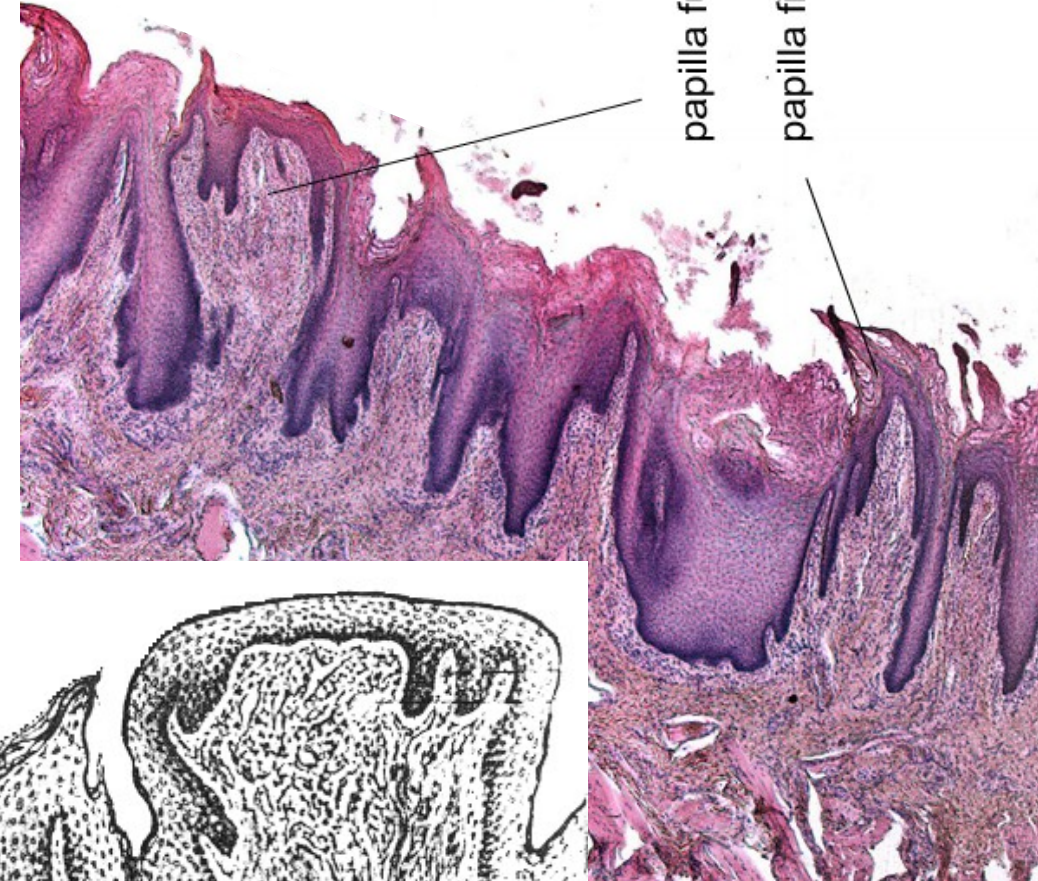
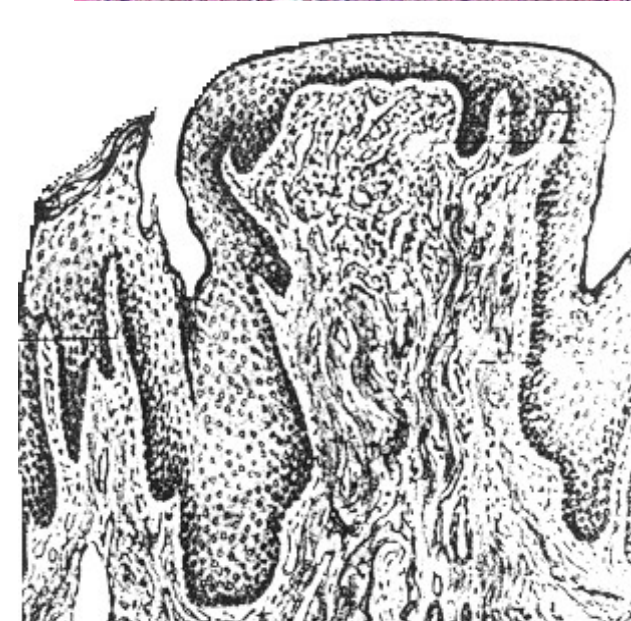
Specifika sliznice dutiny ústní (orální sliznice)

- Lamina muscularis mucosae **chybí!!! =>**
- **=> l. propria mucosae** → **tela submucosa / periost / fascie svalů**
- -----

- **3 funkční oblasti orální sliznice:**
- **krycí** – podložena **submukózou** (rty, tváře, měkké patro, fac. mylohyoidea jazyka)
- **mastikační** – submukóza **chybí!!!**, sliznice lne k **periostu** kosti, tzv. **mukoperiost** (oblast gingivy a tvrdého patra)
- **specializovaná** – tvoří **papily** (dorsum linguae)

Jazyk – specifika, pojmy

- **dorsum linguae** (**specializovaná oblast orální sliznice**)
tunica mucosa – **papillae filiformes, fungiformes, p.vallatae, foliatae**
tela submucosa chybí!
aponeurosis linguae → svalovina jazyka
- **facies inferior (mylohyoidea)**
tunica mucosa – hladký povrch (bez papil)
tela submucosa → pohyblivost sliznice vůči podkladu
(krycí oblast orální sliznice)
- **papila = výrůstek slizničního vaziva krytý epitelem jazyka**
  - vazivo každé papily tvoří 1 **primární** a několik z ní vyrůstajících **sekundárních** papil

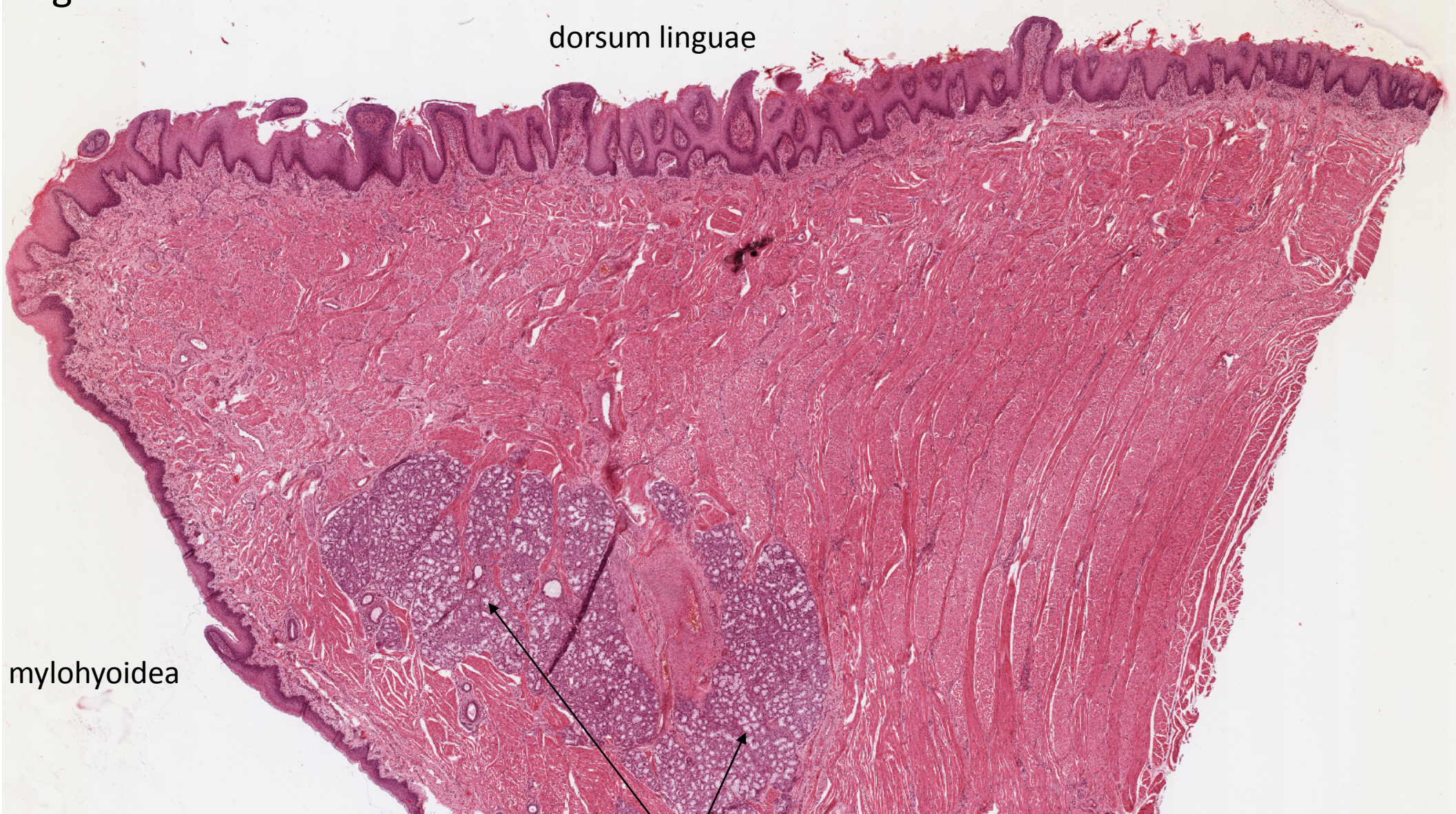

Apex linguae

dorsum linguae

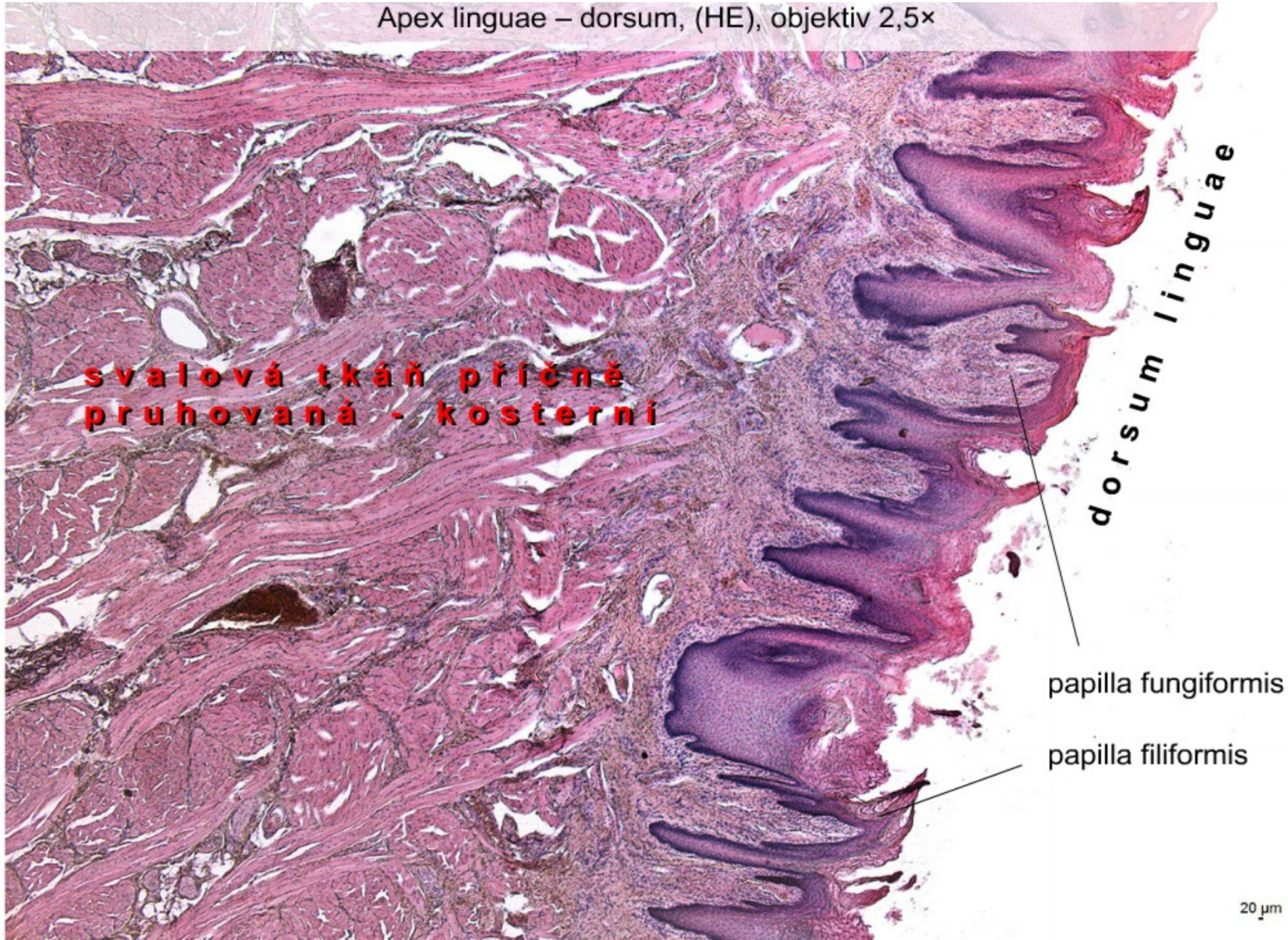
facies mylohyoidea

gl. apicis linguae - Blandini

Apex linguae – dorsum, (HE), objektiv 2,5×

svalová tkáň příčně pruhovaná - kosterní

dorsum linguae

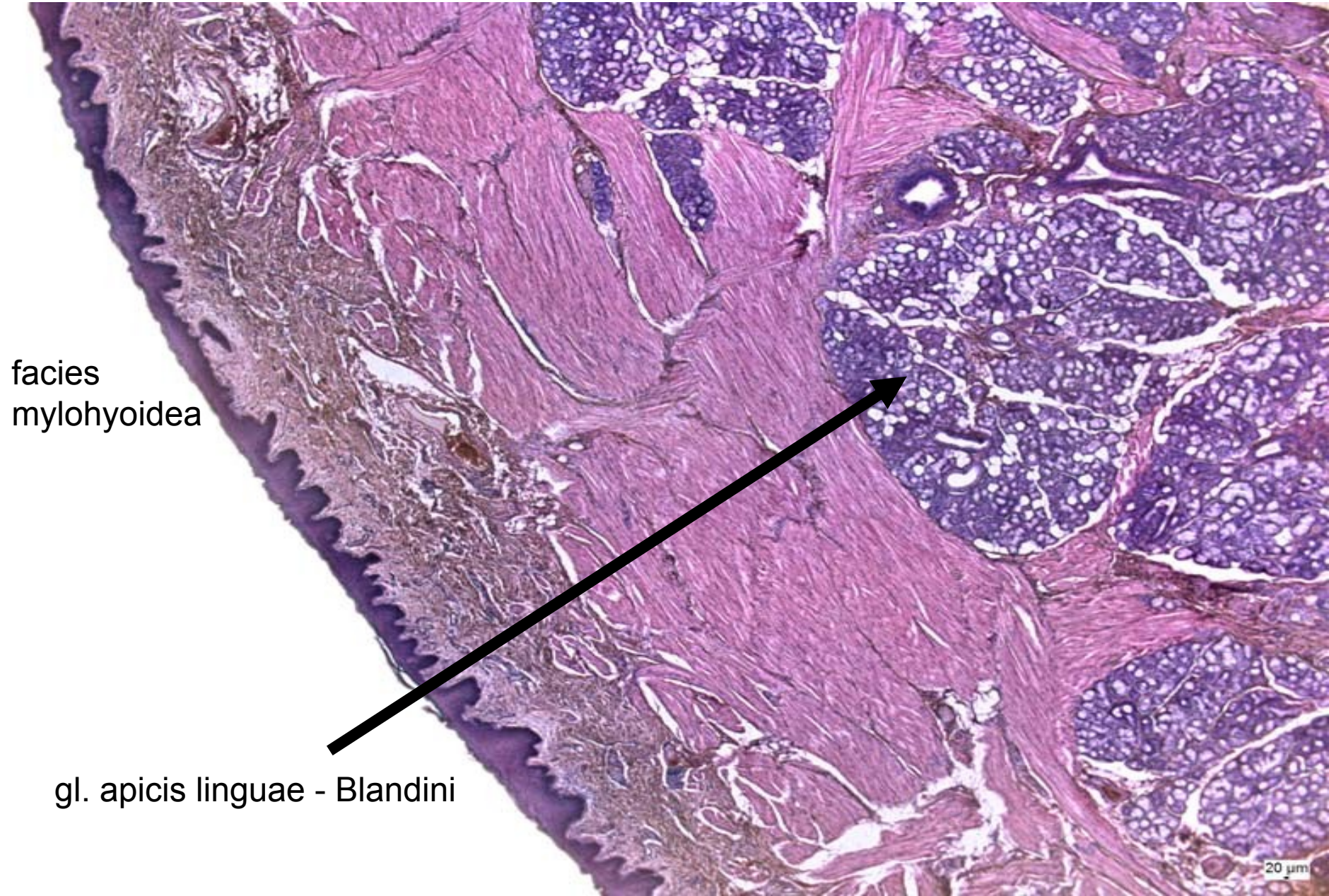
papilla fungiformis

papilla filiformis

20 μm

Apex linguae

facies
mylohyoidea

gl. apicis linguae - Blandini

20 μ m

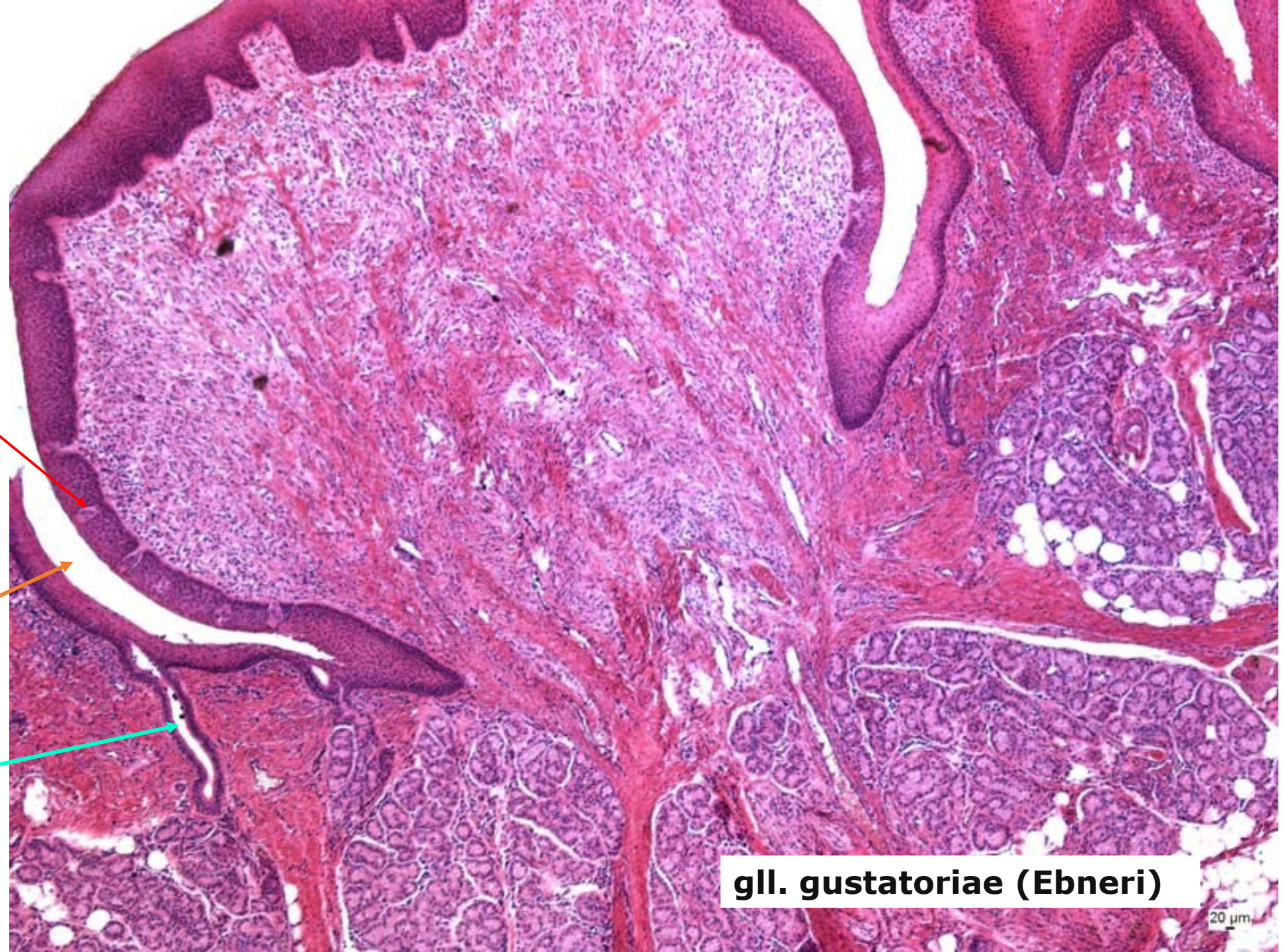

Papilla vallata (HE)

chuťový pohárek

cirkulární brázda

vývod Ebner.žl.

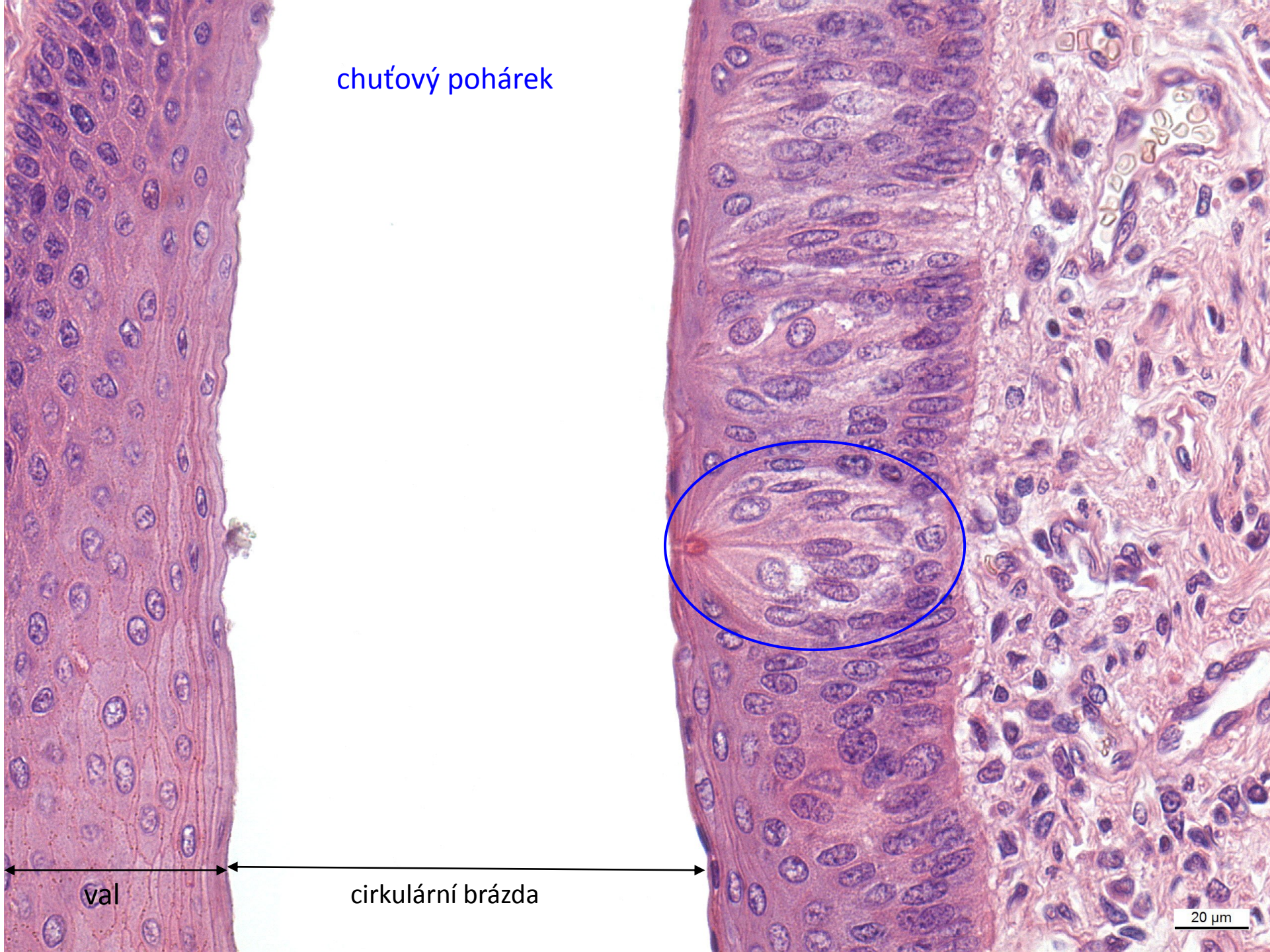

gll. gustatoriae (Ebneri)

20 μ m

chuťový pohárek

val

cirkulární brázda

20 μm

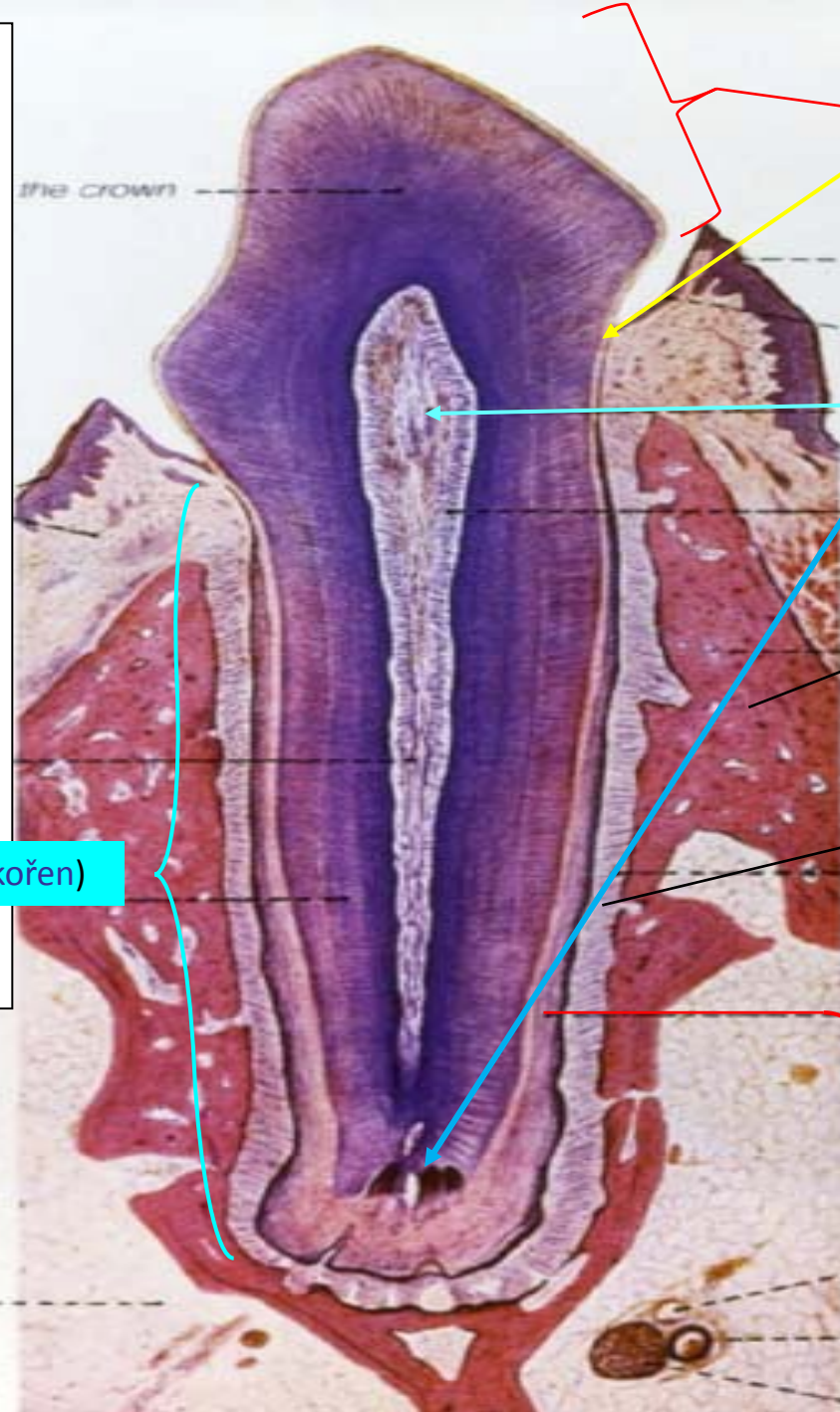

Zub (dens)

Dentes decidui
(lactei) - 20

Dentes
permanentes
- 28-32

radix (kořen)

Anatomie

Corona dentis (korunka)

Collum (krček)

Radix (kořen)

Cavum et canalis radices dentis
(dutina a kořenový kanálek)

Pulpa dentis

Apex radices dentis

+ foramen apicis radices dentis

Alveolus (zubní lůžko)

(gomphosis – syndesmosis)

+

Zub - výbrus

KOŘEN

KORUNKA

cement

sklovina!!!!

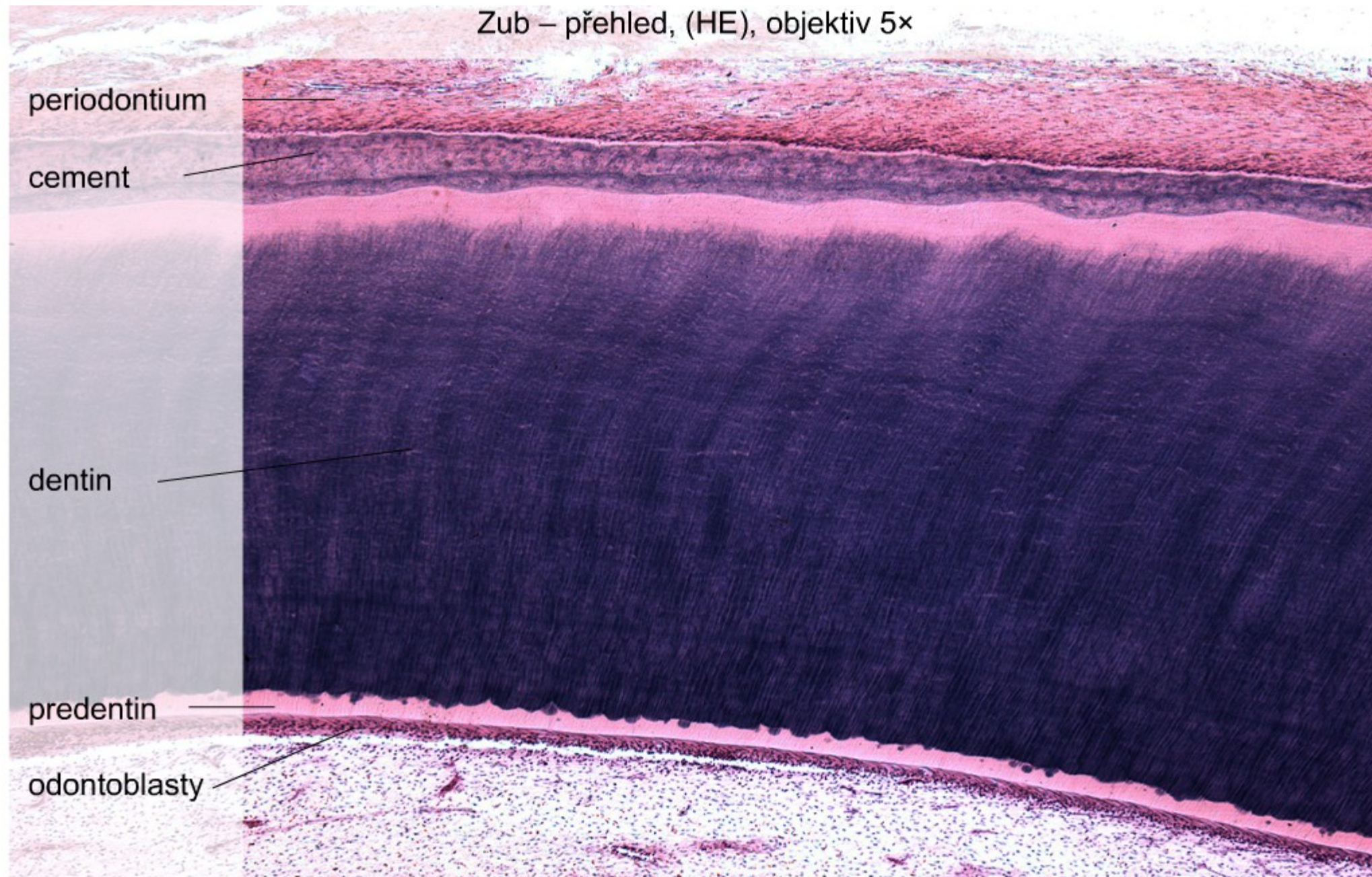
dentin

- dentinové kanálky – radiální žíhání, esovitě prohnutí

Zub – přehled, (HE), objektiv 5×

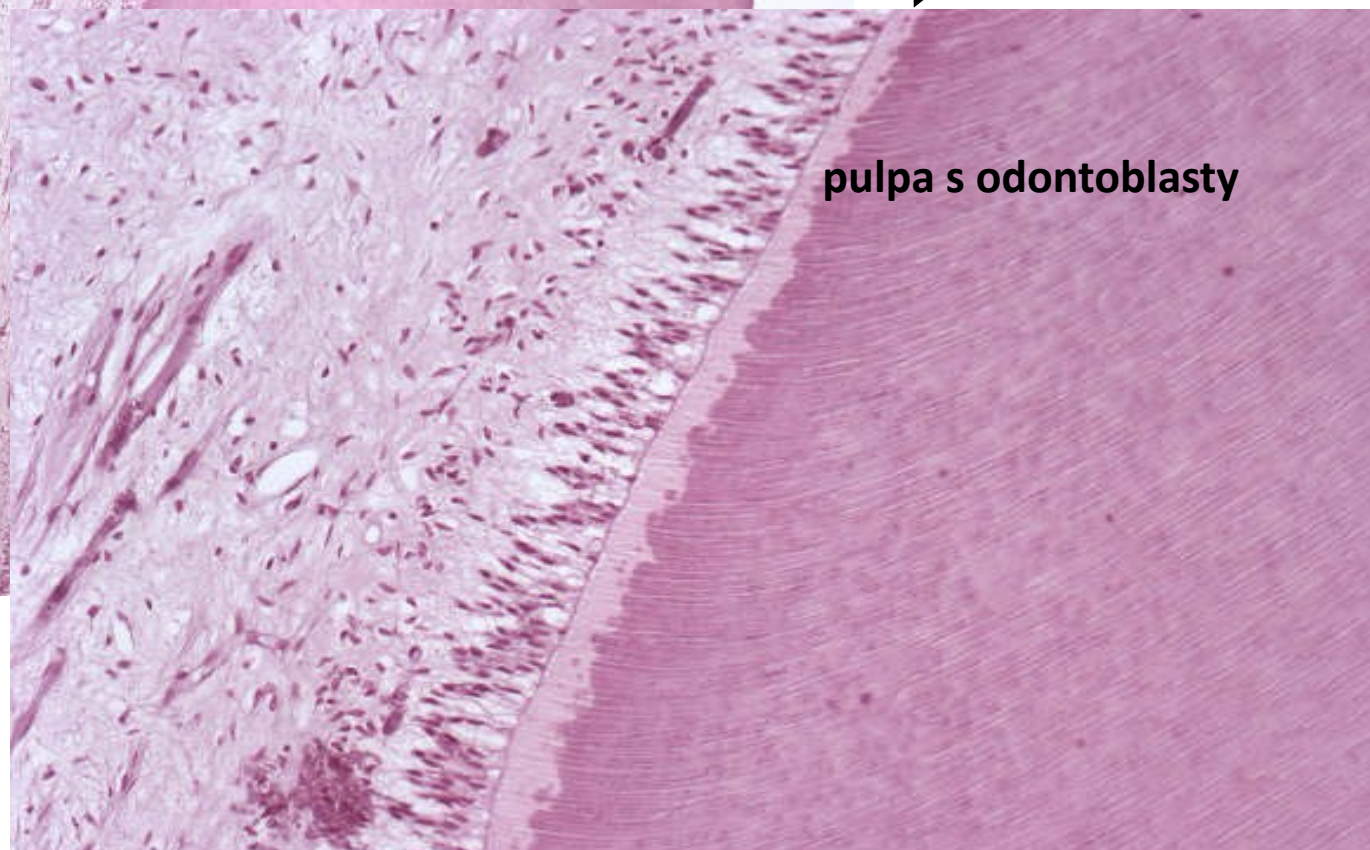

odvápněný zub- sklovina chybí!!!

predentin – nekalcifikovaný dentin
zasahují zde senz.nerv.zakon

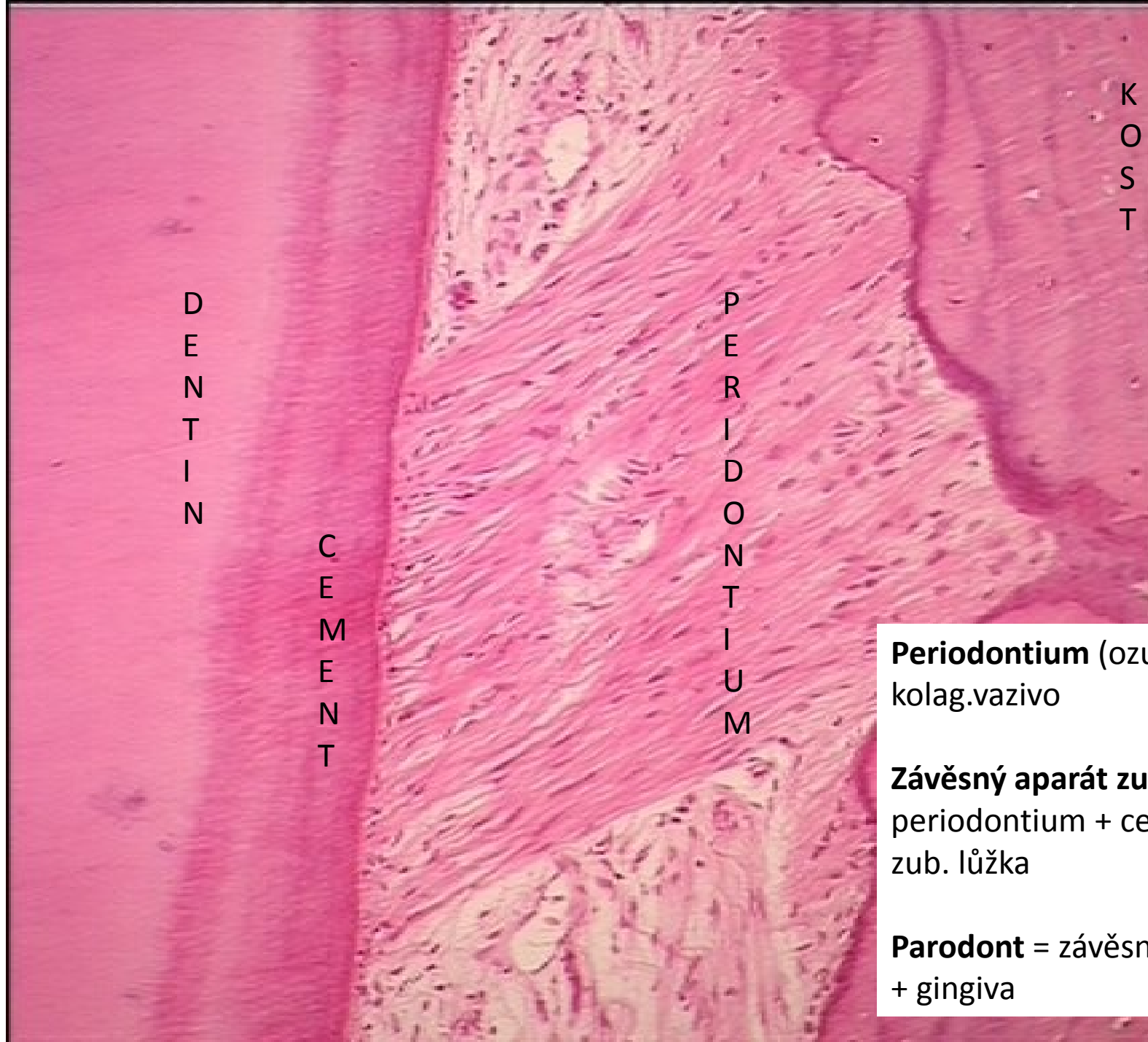

pulpa s odontoblasty

odontoblasty----> výběžky (Tomesova vlákna)

dentinové kanálky – s Tomesovými vlákny

D
E
N
T
I
N

C
E
M
E
N
T

P
E
R
I
D
O
N
T
I
U
M

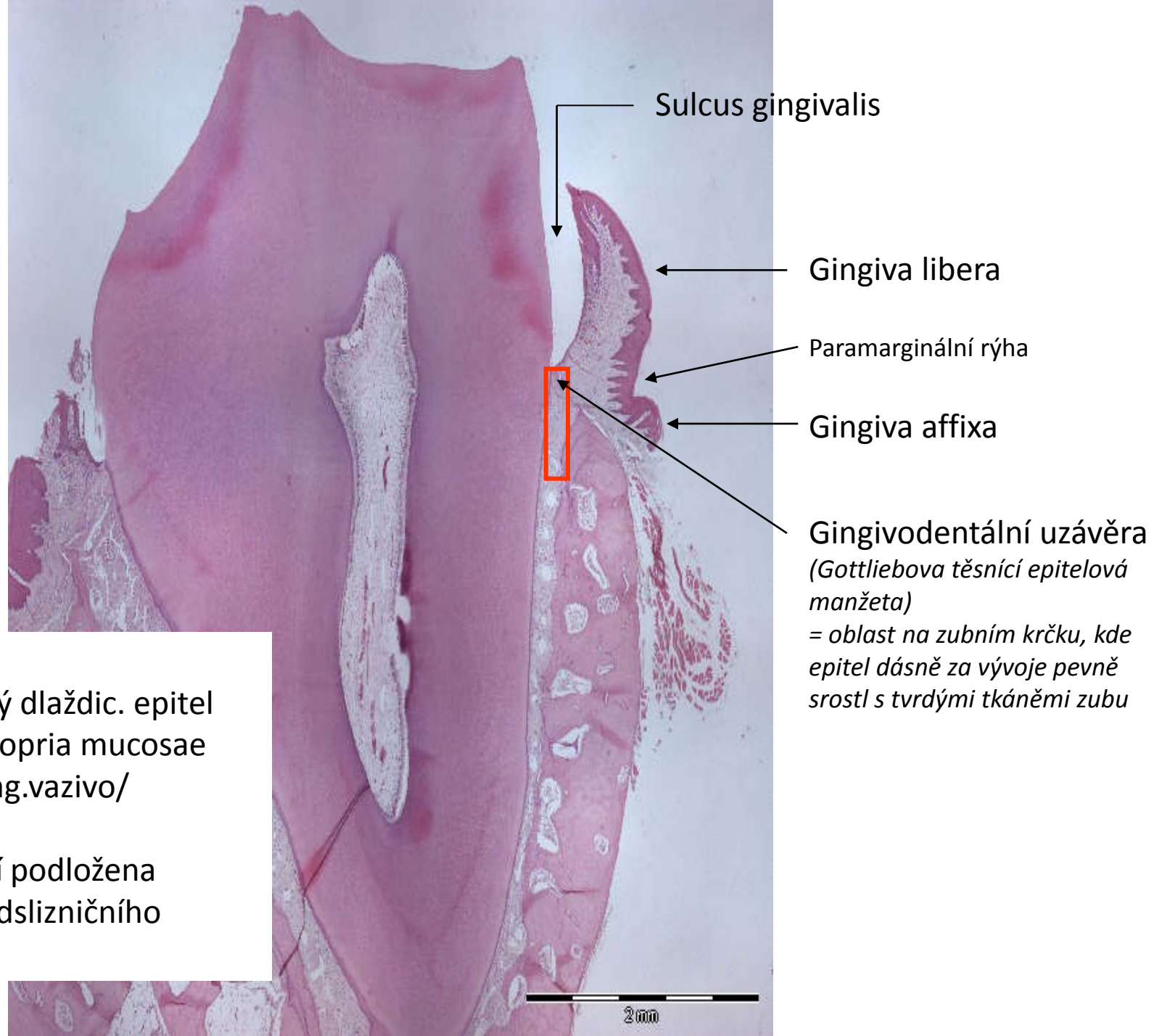
K
O
S
T

Periodontium (ozubice) – husté kolag.vazivo

Závěsný aparát zuby =
periodontium + cement + stěna
zub. lůžka

Parodont = závěsný aparát zuby
+ gingiva

GINGIVA

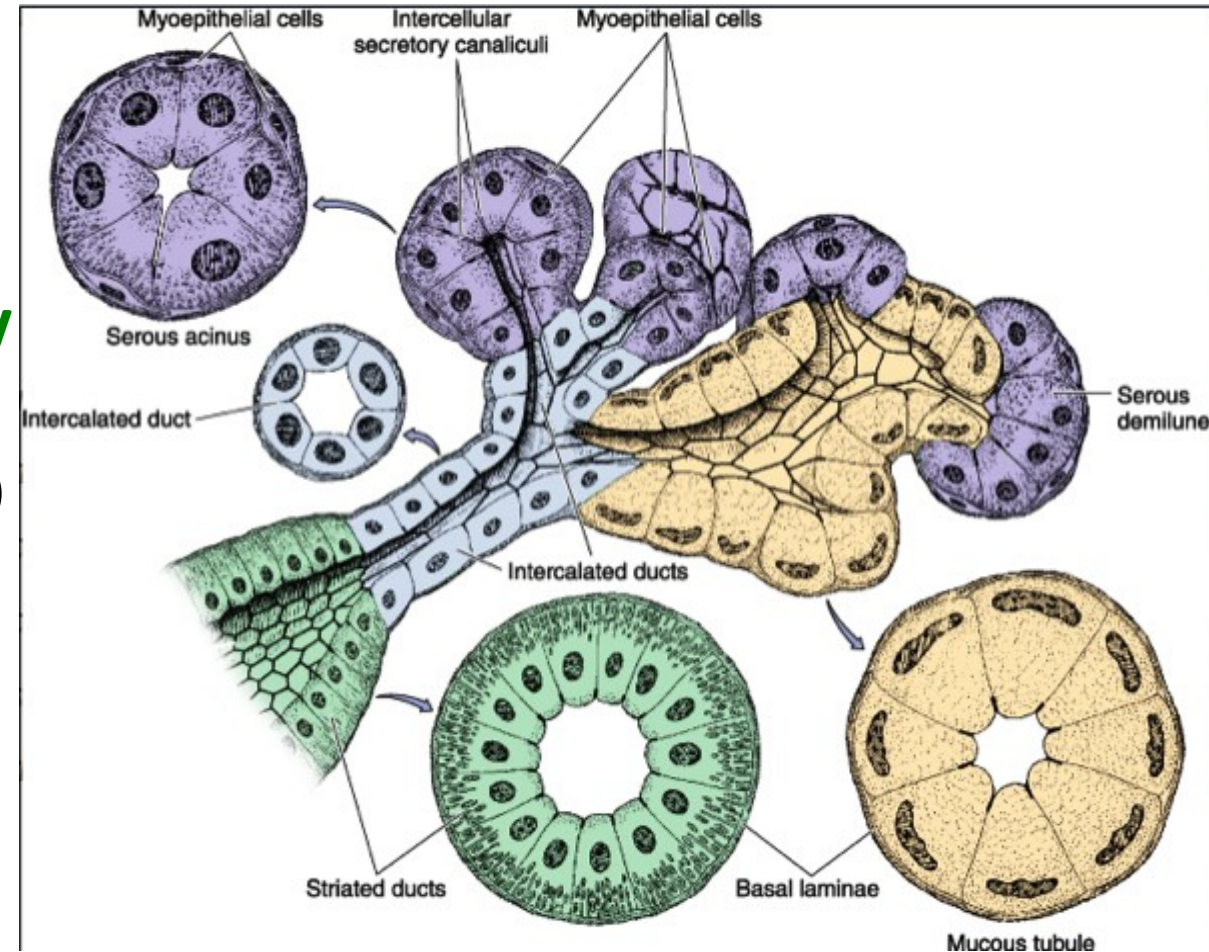
- vrstevnatý dlaždic. epitel
- lamina propria mucosae
/husté kolag.vazivo/

dáseň **není** podložena
vrstvou podslizničního
vaziva!!!

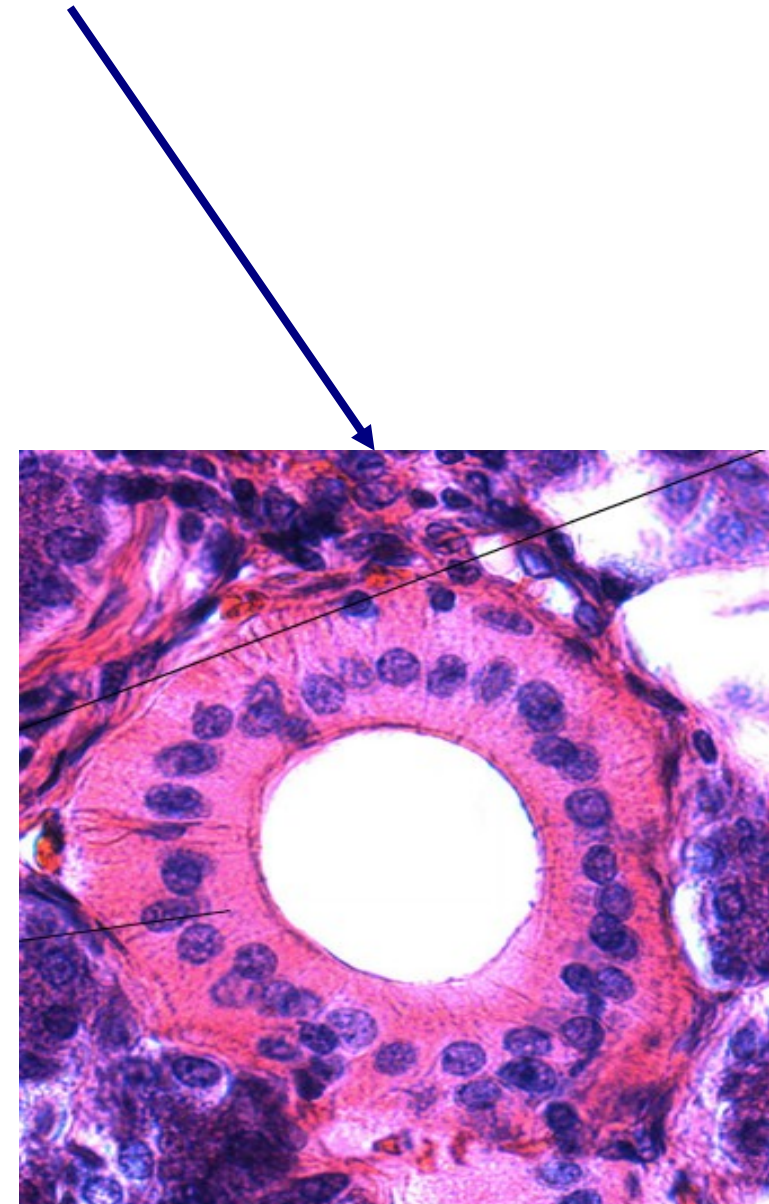
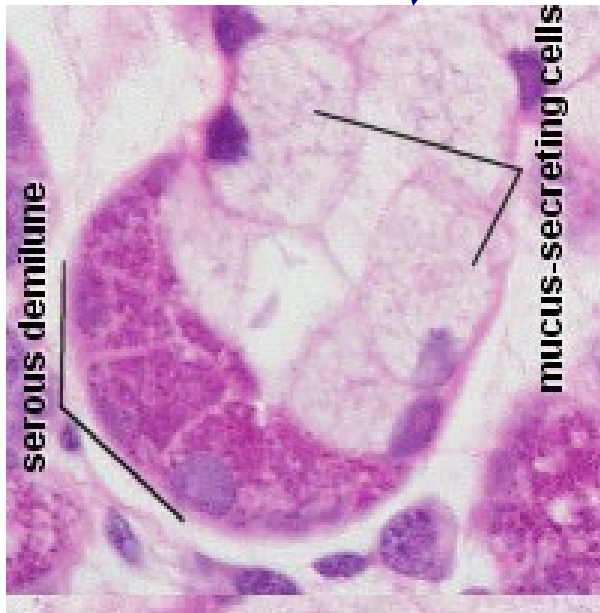
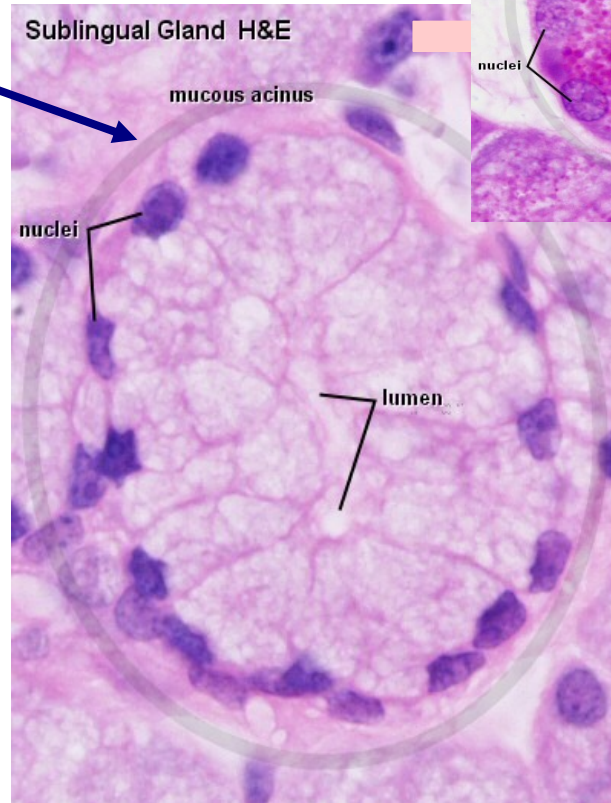
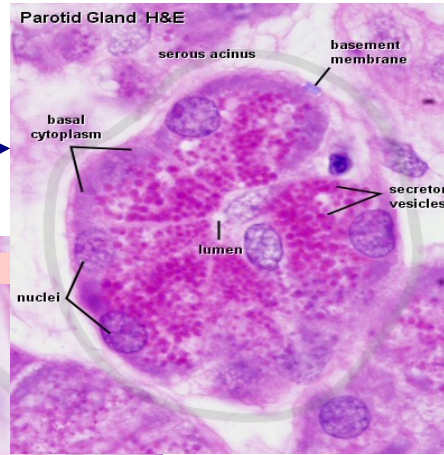
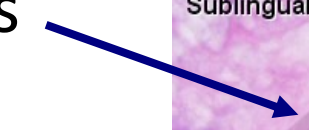
Obečná stavba velkých slinných žláz

- Vazivo
  - capsula fibrosa
  - septa
- Parenchym /epitel/
  - **lalůčky** → **sekreční oddíly**
(serózní aciny, mucinózní tubuly, Gianuzziho lunuly)
  - **žlázové vývody**
(vsunuté, žíhané, interlobulární, hlavní)

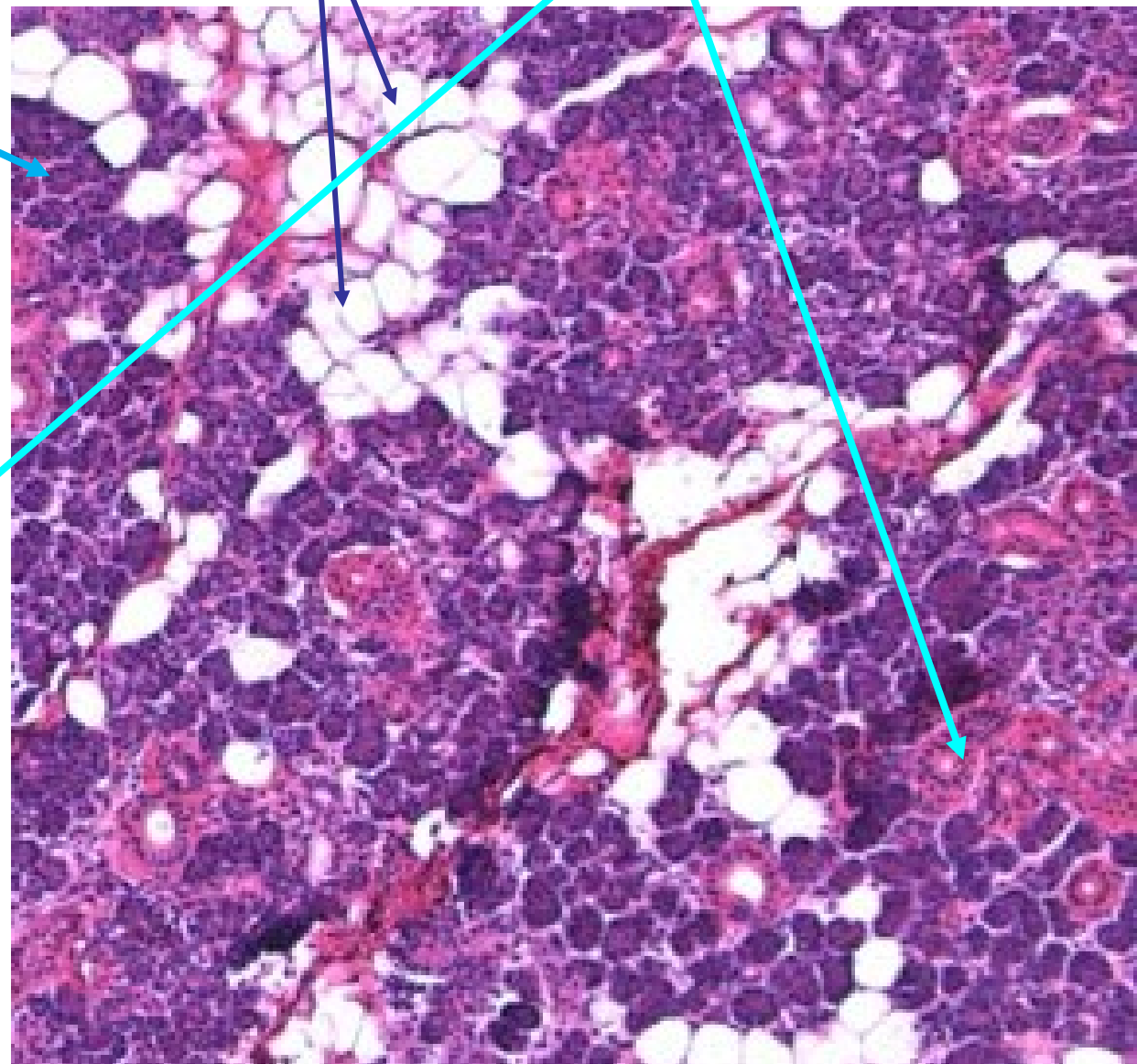
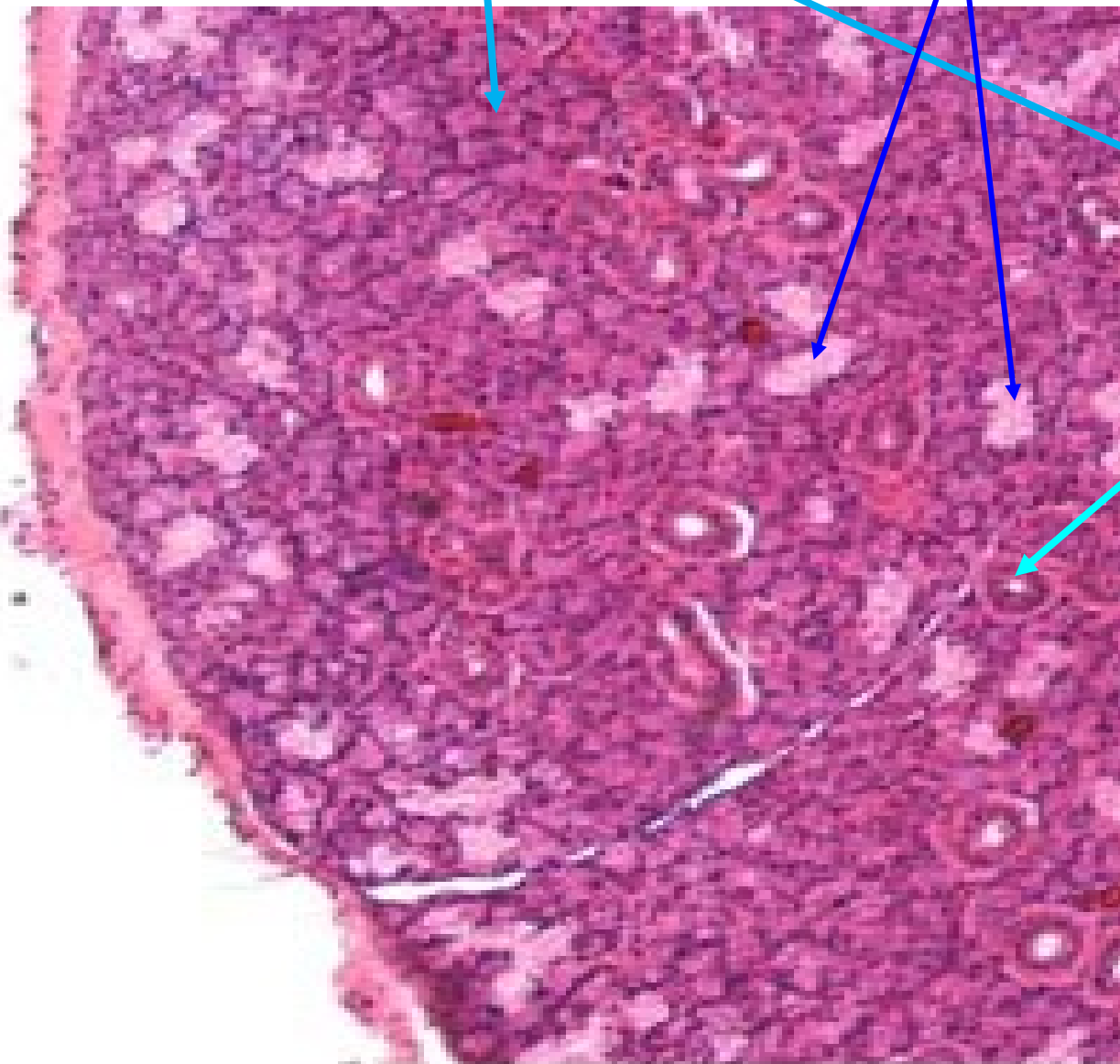

Sekreční oddíly slinných žláz + žíhaný vývod (HE)

- serózní acinus
- mucin. tubulus
- lunula
- (Gianuzzi)

serózní aciny x mucinózní tubuly x tukové buňky x vývody

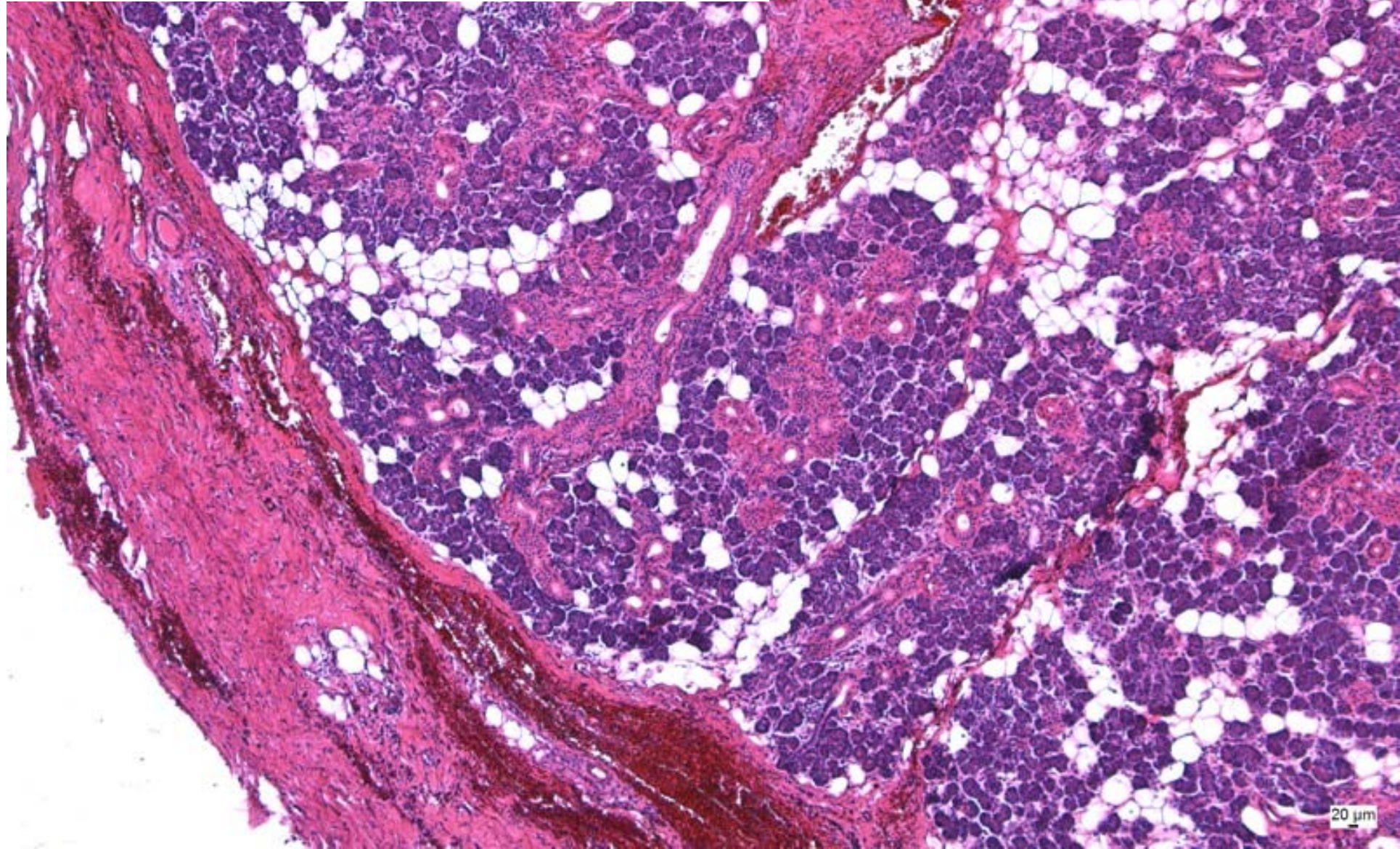

Glandula parotis

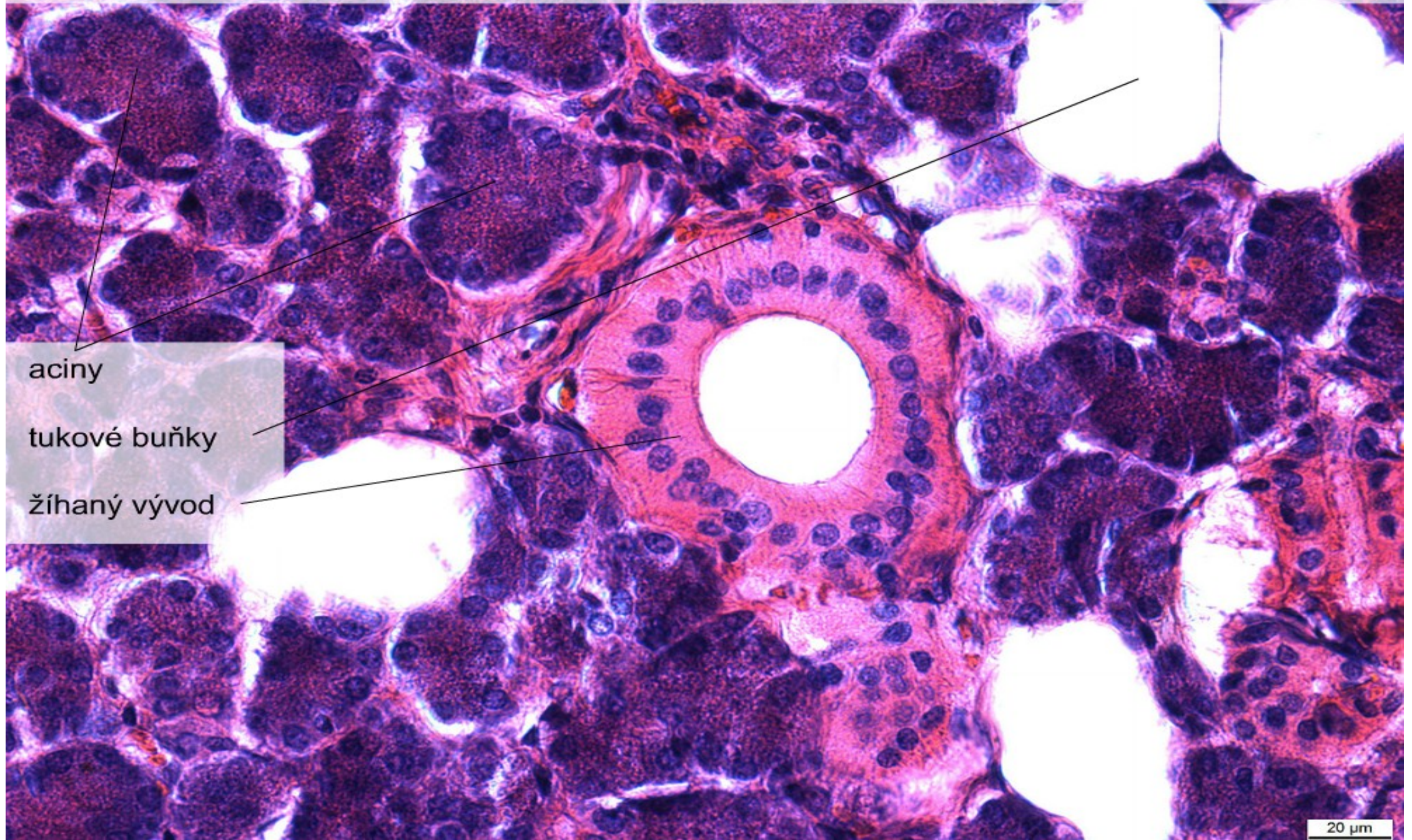
složená, čistě serózní žláza

vývody – vsunuté, žíhané, interlobulární, hlavní tukové bb

Gl. parotis – detail, (HE), objektiv 40×

aciny

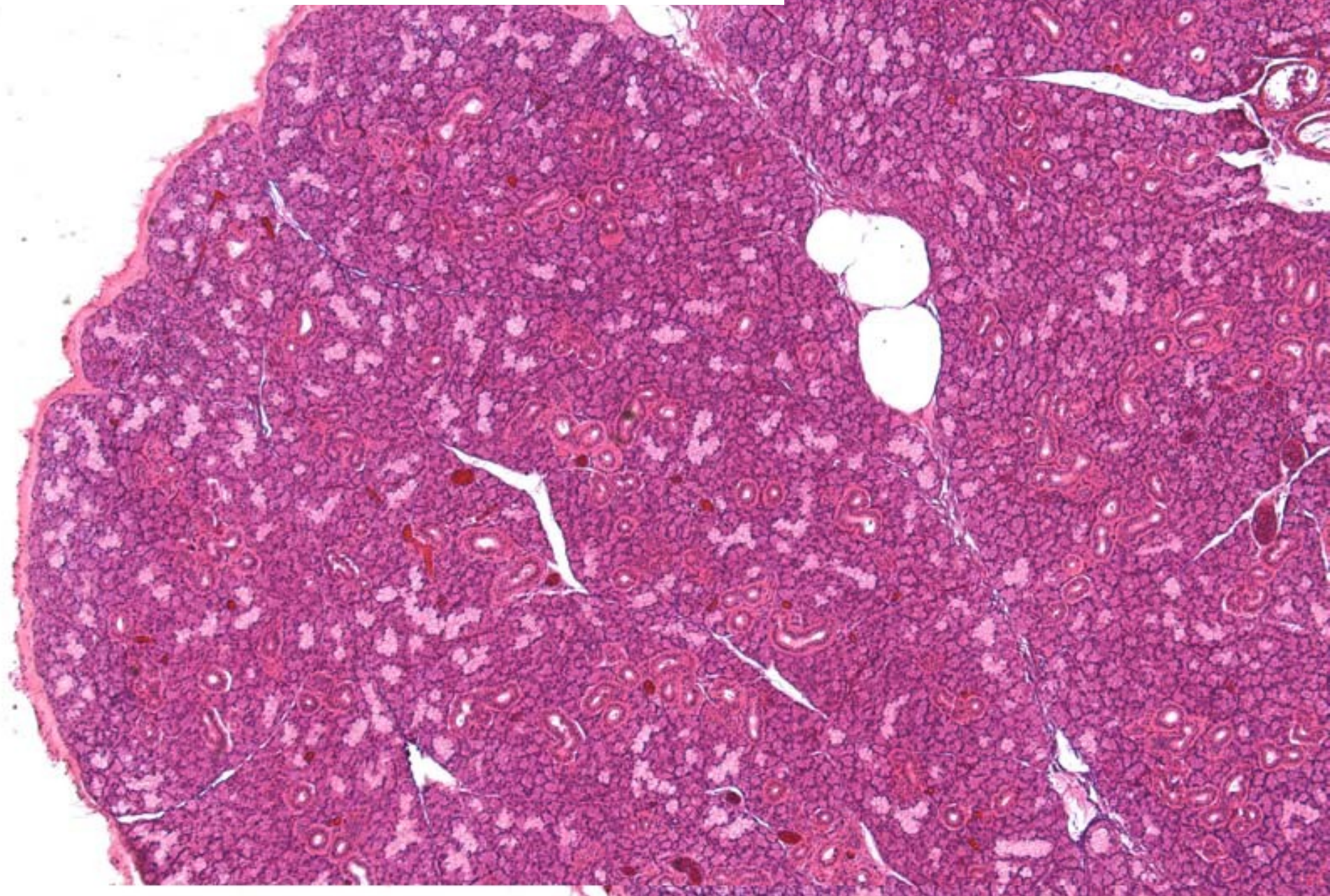
tukové buňky

žíhaný vývod

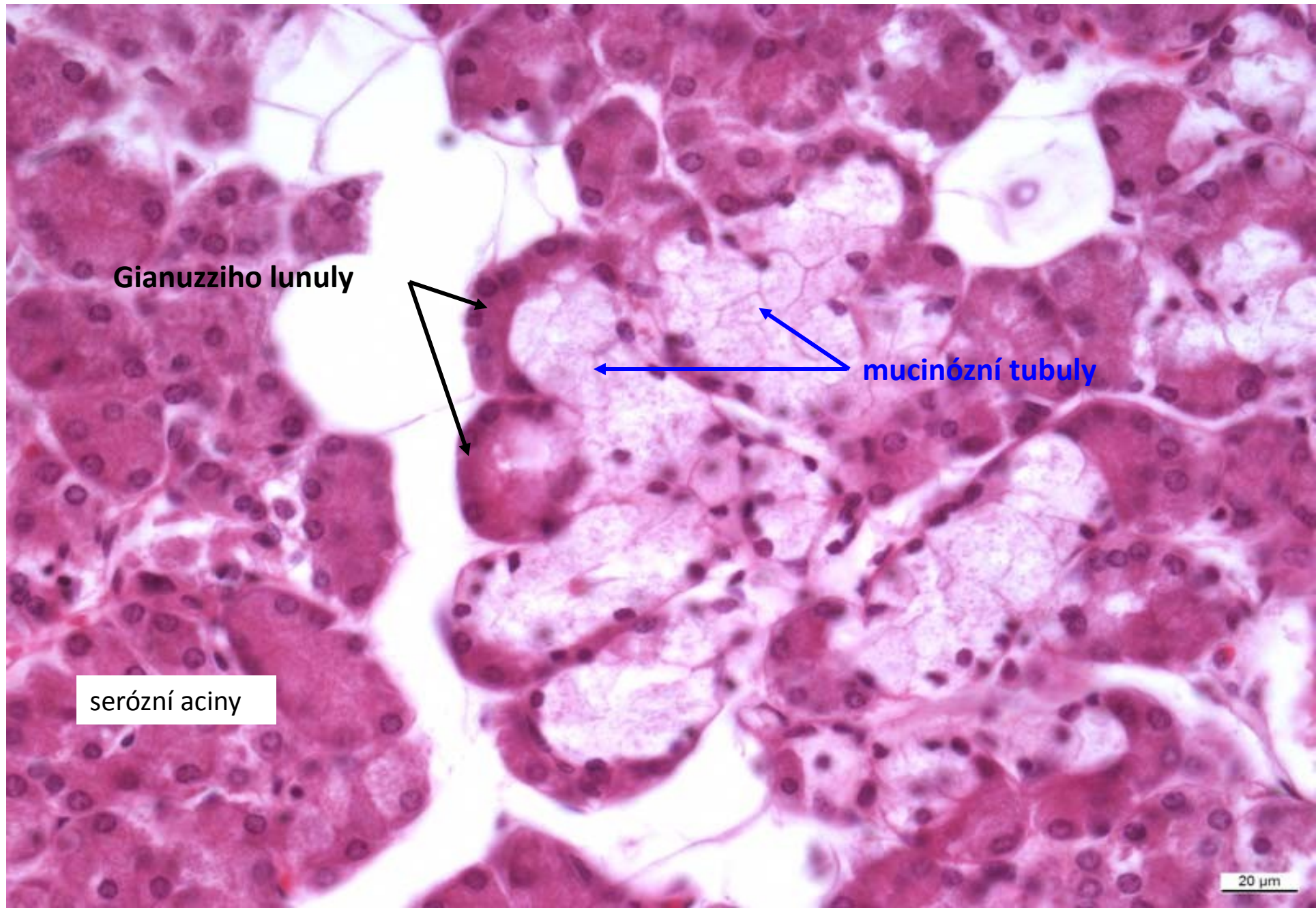
Glandula submandibularis

složená, smíšená žláza s převahou serózní složky

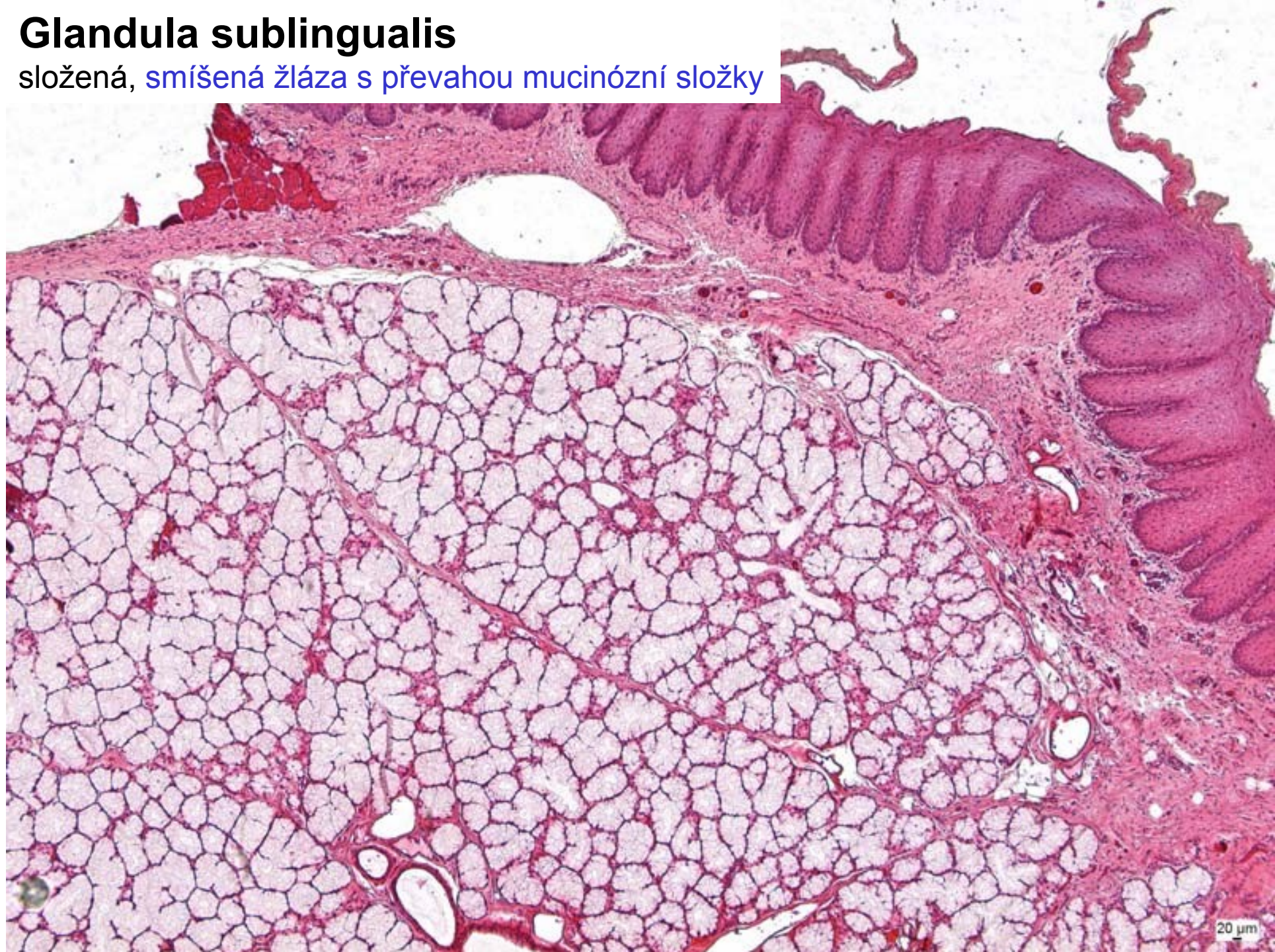
Glandula submandibularis

Glandula sublingualis

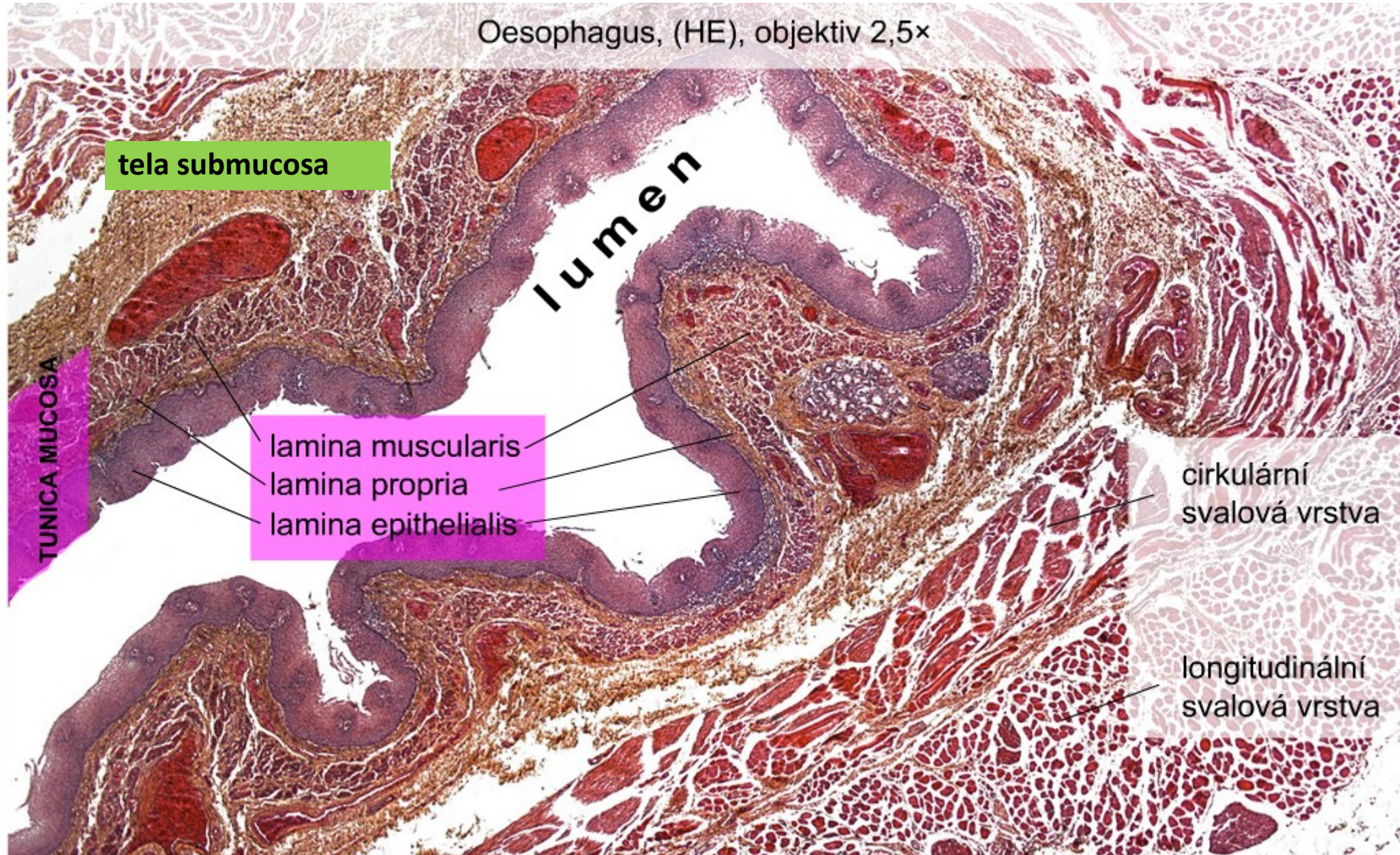
složená, smíšená žláza s převahou mucinózní složky

Jícen

Oesophagus, (HE), objektiv 2,5x

Preparáty TRÁVICÍ SYSTÉM:

2. Apex linguae (HE)

3. Papilla circumvallata(HE)

7. Zub (HE)

8. Glandula parotis

9. Glandula submandibularis

10. Glandula sublingualis

11. Oesophagus (HE)